

1 Proje tanımı

Akfen Yenilenebilir (Şirket) Türkiye’de Konya, Amasya, Tokat, Van ve Malatya illerinde bir fotovoltaik güneş enerjisi portföyü geliştirmektedir. Bu portföyün bütünü Akfen Güneş Enerjisi Projesi (Proje) olarak anılacaktır. Akfen Yenilenebilir, projeyi çeşitli taşeronları aracılığı ile geliştirecek, inşa edecek ve işletecektir.

Projede üretilen elektriğin Türkiye ulusal elektrik ağına verilmesi ve şebekeden elektrik alan tüketiciler tarafından tüketilmesi planlanmaktadır. Projenin aynı zamanda Türkiye’nin elektrik üretimi kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltma hedefini de desteklemesi beklenmektedir. Proje çerçevesindeki tesisler tamamlandığı zaman 70 MW’si lisanslı, 15 MW’si lisanssız olmak üzere toplam 85 MW kapasiteye ulaşacaktır.

Proje, beklenen çevresel ve sosyal etkileri yerel veya kısa süreli olacağı için EBRD’nin Çevresel ve Sosyal Politikaları (2014) ve IFC’nin Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Politikası (2012) gereği B sınıfı (Kategori B) olarak sınıflandırılmıştır.

Tokat Güneş Enerjisi Santrali bu proje çerçevesinde kurulan tesislerden biridir. Akfen Yenilenebilir tarafından Tokat’ın Turhal ilçesinde Kuşoturağı Köyü yakınında kurulan santral 4.95 MW kurulu güce sahiptir.

Tokat Güneş Enerjisi Santrali biri 1.98 MW diğeri de 2.97 MW kapasiteli toplam iki ayrı tesisten oluşmaktadır. Tesisin toplam kapasitesi 4.95 MW’dır. Tesisten çıkan elektrik ulusal ağa toplamda 3.3 km uzunluğunda bir enerji nakil hattı ile Kuşoturağı Köyünün kuzeyindeki bir trafo merkezinden bağlanmıştır.

Şekil 1: Tokat Güneş Enerjisi Santrali sahası (yeşil) ve enerji nakil hattının (mor) uydur görüntüsü

2 Çevresel ve sosyal faydalar, etkiler ve etki azaltıcı önlemler

2.1 Çevresel ve sosyal değerlendirme

Ulusal çevre mevzuatına göre Tokat güneş enerji santralinin ÇED veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlama yükümlülüğü yoktur. Bununla birlikte Akfen Yenilenebilir EBRD'nin çevresel ve sosyal kriterlerini karşılamak için biyoçeşitlilik ve ekosistem değerlendirmesi, sosyal etki analizi, kümülatif etki analizi ve görsel etki analizi gibi ek çalışmalar yapmıştır.

2.2 Kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü

Tokat Güneş Enerjisi Santrali kaynakların verimli kullanılması, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü konularında Türkiye mevzuatı ile tamamen uyumludur. Şirket'in yaptığı ön değerlendirmelere göre tesisin ilk işletim yılında 8GWh elektrik üretmesi beklenmektedir. Bunun da yılda 5,430 ton CO₂ eşdeğeri sera gazı salımını engellemesi beklenmektedir.

Panellerin planlandığı gibi yılda iki kere temizlenmesi için takriben 66 m³/yıl su kullanılması beklenmektedir.

2.3 Arazi edinimi

Tokat Güneş Enerjisi Santrali 98,866 m² marjinal tarım arazisi üzerine inşa edilmiştir. Arazi, daha önce başka bir enerji şirketin olup, alımı Akfen Yenilenebilir tarafından 2017 yılında yapılmıştır ve herhangi bir fiziksel yerinden etmeye veya gönülsüz yer (adres) değişimine sebep olmamıştır.

2.4 Kültürel miras

İnşaat döneminde bulunabilecek tarihi eserlerin yönetilmesi ile ilgili bir prosedür uygulanmıştır. Daha önceki çalışmalar proje sahasında herhangi bir kültürel miras olmadığını göstermiştir.

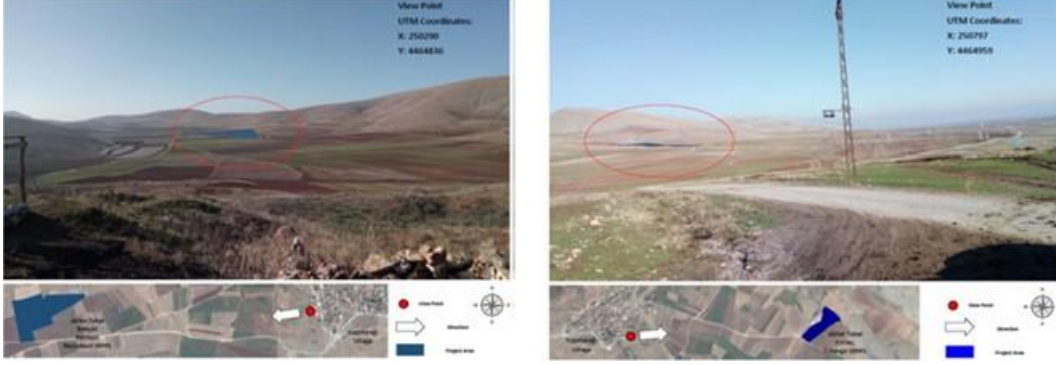
2.5 Biyoçeşitlilik

Proje herhangi bir duyarlı ekolojik saha içinde veya yakınında değildir. En yakındaki koruma sahası, 7 km uzaklıktaki Kaz Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası'dır. Bu saha projeden etkilenmeyecek kadar uzaktadır.

2.6 Görsel etki

Tokat Güneş Enerjisi Santrali, Kuşoturağı ve Ataköyü köylerinden görülmektedir. Kuşoturağı Köyü, her iki güneş enerjisi tesisinden de daha yüksek bir rakımdadır ve batıdaki tesisi görmektedir. Kuşoturağı Köyü'nden

doğudaki tesisin görünürlüğü, arazinin eğimi nedeniyle daha azdır. Bu tesis Ataköyü Köyü'nden de görülebilmektedir, ancak köy 2km uzakta ve daha alçak bir rakımda olduğu için görünürlük oldukça düşüktür. Genel olarak Tokat Güneş Enerjisi Santrali 'nin görsel açıdan düşük bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Kuşoturağı Köyü'nden Güneş Enerjisi Santrali'nin manzarası, Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2: Tokat Güneş Enerjisi Santrali'nin Kuşoturağı Köyünden görünüşü

2.7 Politika kanun ve diğer planlarla uyumluluk

Proje, etki sahası içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ile ilgili ulusal politikalar, hukuki gereklilikler ve diğer planlar ile uyumludur. Elektrik üretimi kaynaklı karbon emisyonunu azaltma temel stratejik hedefine hizmet etmektedir.

2.8 Kümülatif ve dolaylı etkiler

Tesisin yakın çevresini kapsayan kümülatif çevresel etki değerlendirmesi çalışmaları çerçevesinde Tokat Güneş Enerjisi Santrali ile ortak kümülatif etkilere sebep olabilecek herhangi bir sanayi veya enerji tesisi tespit edilmemiştir.

Akfen Yenilenebilir, tüm proje sahaları için mevcut kümülatif etki değerlendirmesi çalışmalarını yerel ölçekte çevresel ve sosyal faktörler üzerinde kümülatif etki yapabilecek tüm diğer endüstriyel ve enerji tesislerini kapsayacak şekilde genişletmeyi taahhüt etmiştir.

2.9 Çevresel ve sosyal yönetim

Şirket projeyi ulusal kanunlar, uluslararası iyi uygulamalar ve EBRD'nin çevresel ve sosyal politikalarına uygun olarak yönetmeyi taahhüt etmiştir. Şirket, kurumsal seviyede, uluslararası standartlara göre sertifikalandırılmış bir çevresel yönetim sistemi uygulamaktadır.

Proje için ÇSEP adı ile anılan bir çevresel ve sosyal eylem planı hazırlanmıştır. Bu plan Şirket'in çevresel ve sosyal etkileri ve riskleri engellemek, azaltmak veya telafi etmek için yapacağı eylemleri içermektedir.

3 Etki izleme

3.1 Tanımlanan etkilerin izlenmesi prosesi

ÇSEP'nin uygulanması inşaat safhasında üçer aylık, işletme safhasında yıllık denetimlerle izlenecektir. Çevresel ve sosyal performansla ilgili yıllık raporlar da hazırlanacaktır. Bu raporlar mevzuat gereklerine ve kredi veren kuruluşların gereklerine göre kontrol edilecektir. İzleme programı tesisin işletme safhasının ilk iki yılı boyunca sürdürülecektir.

3.2 Paydaşların katılımı ve şikayetler

Proje için bir paydaş katılım planı hazırlanmıştır. Bu plan ile Tokat Güneş Enerjisi Santrali ve projeyi oluşturan diğer tesislerle ilgili yeni yorumların değerlendirilmesi ve cevaplandırılması için bir mekanizma oluşturulmuştur. Plan, Şirketin, toplumun geneli de dâhil olmak üzere paydaşlarla iletişim kurmaya, Şirketin işleyişiyle ve proje ile ilgili bilgilerin paylaşımına yaklaşımını tarif etmektedir. Plan şirketin www.akfenren.com.tr adresindeki internet sitesinde mevcuttur. Bu plan dâhilinde paydaşlar Tokat Güneş Enerjisi Santrali ve ilgili şikayet mekanizması ile ilgili güncel veriye ulaşabilir. Paydaş katılımı projenin ömrü boyunca sürdürülecektir. Planın etkisi izlenecek ve gerek duyulursa plan güncellenecektir.

Akfen Yenilenebilir ayrıca her proje sahasında her yıl en az bir aktivitenin yapılmasını öngören bir Kurumsal Sosyal Sorumluluk planı uygulamaktadır. Bu plan yerel paydaşlarla her yıl en az bir toplantı yapılarak yerel halkın gelişmesi ve refahı için projeler geliştirilmesi ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır.

Tokat Güneş Enerjisi Santrali hakkında sahada şahsi şikayet veya yorum yapmak inşaat ve işletme safhalarının her ikisinde de mümkündür. Yorumlar ayrıca Akfen Yenilenebilir'in internet sitesi aracılığı ile de yapılabilir (<http://akfenren.com.tr/kurumsal-sorumluluk/sikayet-ve-oneriler-1>).

Alternatif olarak Şirket'in Halkla İlişkiler Uzmanı Burak SOLMAZ'a aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılarak ulaşılabilir;

- Telefon: 0 530 954 18 87
- Faks: 0312 441 68 14
- E-mail: bsolmaz@akfen.com.tr

Projeyle ilgili EBRD'nin internet sitesinden de yorum yapılabilir.

3.3 Ortaya çıkabilecek sorunların işlenmesi

Halkla İlişkiler Uzmanı şikâyet mekanizmasının tüm paydaşların kullanımına açık olmasını, uygun seviyede yönetim katılımını ve endişelerin hızlıca cevaplandırılmasını sağlayacaktır. Uzman, işlemlerin anlaşılır ve

şeffaf olmasını, ilgililere geri bildirimini cezalandırma içermeyecek şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

Projeyle ilgili daha detaylı bilgi aşağıdaki internet sitesinde mevcuttur; <http://akfenren.com.tr/varliklarimiz/ges-projeleri>.

Bu şikâyet mekanizması halkın geleneksel şikâyet yollarını ve hukuk sistemini kullanma hakkını sınırlandırmaz.